

Auroran koulun ympäristöohjelma

Koulumme oppilaiden ympäristökasvatus tukee oppilaiden kiinnostusta luontoon ja ympäristöön sekä kasvattaa luontoa ja ympäristöään kunnioittavia ja huomioivia. Kasvatuksen keinoin tarjoamme välineitä havainnoida ympäristöään ja luontoa. Ympäristökasvatuksella ohjaamme oppilaita toimimaan vastuullisesti. Koulumme ympäristökasvatus perustuu kestävän kehityksen periaatteille. Tavoitteena on ympäristöä ja luontoa arvostavat ja suojelevat oppilaat, jotka kokevat ympäristöasioiden huomioimisen tärkeänä omissa valinnoissaan. Koulumme ympäristöohjelman teossa painotetaan oppilaiden osallisuutta. Oppilaat ovat olleet mukana ympäristöohjelman teossa alusta asti. Oppilaiden osallisuus sitoo heidät yhteisiin tavoitteisiin.

Ympäristöohjelman tekeminen alkoi koulussamme syksyllä 2003. Syksyllä opetuksessa painotettiin erityisesti ympäristöön ja luontoon liittyviä asioita. Oppisisältöjä olivat mm. tuotteen elinkaari, kulutusvalinnat, jätehuolto, kierrättäminen, säästäminen uhanalaiset eläimet sekä luonnonsuojelu. Aiheiden käsittelyssä painotettiin ympäristönäkökohtia.

Keväällä 2004 aloitimme ympäristöohjelman työstämisen. Teimme oppilaiden kanssa alkukartoituksen. Työskentely tapahtui pienissä ryhmissä, joissa aikuiset toimivat ohjaajina. Oppilaat pysähtyivät pohtimaan eri ympäristönäkökohtia, jotka liittyvät koulun arkeen ja käytäntöihin. Alkukartoituksen jälkeen oppilaat pohtivat parannusehdotuksia, joilla koulua voitaisiin kehittää ympäristöystävällisemmäksi ja viihtyisämmäksi.

Ryhmiä aihealueet olivat:

1. Koulun tavaroiden ja laitteiden kunto sekä koulun siisteys
2. Koulun hankinnat ja säästäminen
3. Energian kulutus ja liikkuminen
4. Jätteiden lajittelu ja kierrättäminen
5. Koulun piha

Ryhmiä työskentelyn pohjana olivat seuraavat keskeiset kysymykset:

1. Millainen on tilanne tälle hetkellä koulussamme?
2. Mitä asioita voisi parantaa?
3. Mitkä ovat omat mahdollisuutemme vaikuttaa? Kenellä kuuluu vastuu asioiden parantamisesta?
4. Mitkä olisivat ne konkreettiset parannukset, joita meidän olisi mahdollisuus toteuttaa? Miten toteutetaan? Mistä saamme rahoituksen, jos tarvitaan?

Kun ryhmät olivat saaneet työnsä valmiiksi kokoontuimme yhteen. Kävimme läpi ryhmien tuotokset sekä valitsimme yhdessä tavoitteet seuraavalle lukuvuodelle ja sovimme vastuualueista sekä seurannasta.

1. Koulun tavaroiden ja laitteiden kunto sekä koulun siisteys

Pohdimme yhdessä seuraavaa:

- Käyttäjän oma vastuu on suuri. Ohjeiden noudattaminen on tärkeää.
- Tarvikkeita ja välineitä tulee käyttää siihen mihin ne ovat tarkoitettu.
- Oppilaiden ja aikuisten tulee kiinnittää huomiota tavaroiden ja laitteiden kuntoon. Korjaamme itse, jos se on mahdollista. Pyrimme kierrättämään. Tämä tietää säästöä koululle.
- Kehitämme koululle järjestäjäsysteemin. Järjestäjien vastuulle tulee koulun yhteisten tilojen sekä koulun edustan siisteys. Yhteisiä tiloja ovat mm. kirjasto, kirjavarasto, urheiluvälinevarasto jne. Järjestäjät voivat käyttää välitunteja ja oppitunteja järjestäjän tehtäviinsä. Järjestäjän työ on luottotehtävä, mikä tulee omalla käytöksellä ja vastuullisuudella ansaita!!!

Järjestäjäsysteemi sai paljon kannatusta. Se alkoikin toimia koulussamme heti 2004 alkusyksystä. Vastuuhenkilönä toimii Jarmo Lehtonen.

2. Koulun hankinnat ja säästäminen

Pohdimme yhdessä seuraavaa:

- Säästäminen onnistuu kun ei rikota tavaroita ja käytetään niitä säästeliäästi sekä asianmukaisesti - esimerkiksi ei syödä kyniä ja pyyhekumeja.
- Jos rikkoo tai hukkaa tavaroita, tulee korvata se itse - esimerkiksi viikkorahoista.
- Ei sotketa ja piirretä muulle kun paperille.
- Kierrätämme mahdollisimman paljon
- Hankitaan kestäviä tavaroita ja painotetaan hankinnoissa ympäristöystävällisiä merkkejä

Koulumme hankinnoista vastaa Sanna Vainio ja Piia Ruutu. Oppilaat ottivat vastuulleen selvittää ympäristöystävälliset tuotteet, tehdä niistä lista ja toimittaa sen Sannalle. Säästäminen onnistuu kun kaikki kannamme siitä yhdessä vastuuta.

3. Energian kulutus ja liikkuminen

Pohdimme yhdessä seuraavaa:

- Lämmin vesi kuluttaa enemmän energiaa kuin kylmä, joten käytämme lämmintä vettä harkiten.
- Ei pidetä hanoja turhaan auki. Tämä on tärkeää muistaa etenkin kuvaamataidon tunnilla.
- Ei pidetä tietokoneita turhaan päällä.
- Pistetään sähkölaitteet kiinni, jos ne eivät ole käytössä.
- Liikumme lyhyet matkat kävellen - esimerkiksi jos lähdemme tutustumiskäynneille tai retkille.
- Tarkkana tuuletuksen kanssa!!!!

Koulumme energiankulutuksen vastuualueekseen otti Seppo Salminen. Sovimme että kaikki tarkkailevat omaa energian kuluttamistaan seuraavan lukuvuoden aikana. Syksyllä 2004 laadittiin yhdessä koulun energiansäästöohjeet. Ohjeista valmistetaan koululle seinätaulut. Keväällä 2005 pohdimme yhdessä ovatko energiankäytön tottumuksemme muuttuneet.

4. Jätteiden lajittelu ja kierrättäminen

Yksimielisesti päätimme kehittää koulumme jätteidenlajittelua. Koulussamme toimii biojätteen lajittelu, mutta paperinkeräyspiste ja ongelmajätepiste puuttuvat. Päätimme ottaa yhteiseksi tavoitteeksi tämän asian korjaamisen. Koska koulumme on sairaalakoulu,

jonka yksiköt sijaitsevat sairaala-alueella on lajittelu ja kierrättäminen meille haasteellista. Esimerkiksi paperinkeräyspisteet puuttuvat koulun välittömästä läheisyydestä. Sovimme että keräyspisteet perustetaan koulun eri yksiköihin ja niiden tyhjentämisestä ja kuljettamisesta isompiin keräyspisteisiin vastaa koulun väki. Jätteiden lajittelusta valitsimme vastaamaan Aarno Paakkari sekä Jari Koskinen. Lisäksi keskustelimme myös mahdollisuudesta kierrättää kirjoja sekä koulutarvikkeita.

5. Koulun piha

Oppilaat innostuivat koulun pihojen kehittämisestä. Koska koulumme toimipisteet sijaitsevat fyysisesti eri paikoissa, alakoululaiset ja yläkoululaiset tekivät omat suunnitelmansa. Pihasiisteydestä ovat oppilaat vastanneet jo usean vuoden ajan itse. Olemme järjestäneet siivoustalkoot syksyllä ja keväällä. Oppilaat kokivat, että siivoustalkoita voisi pitää useamminkin.

Alustavat pihasuunnitelmat:

Alakoulu:

- Korjaamme itse huonoon kuntoon menneet jalkapallomaalit.
- Hankimme pihalle liukumäen
- Istutamme koulun pihalle kukkasipuleita ja kasveja.
- Kunnostamme koulun katoksen pylväät.

Yläkoulu:

- Hankimme koulun pihalle penkit.
- Rakennamme itse jalkapallomaalit.
- Hankimme oppilaiden käyttöön hyppynaruja ja twistnauhan
- Istutamme kukkasipuleita ja kasveja.

Oppilaat pohtivat myös rahoituksen järjestämistä uudistuksia varten. Seuraavia ideoita syntyi:

- Säästämme koulun tavaroiden kulutuksessa sekä hankinnoissa.
- Säästämme paperinkulutuksessa.
- Järjestämme kirpputorin ja pidämme arpajaiset.
- Anomme rahaa hyväntekeväisyysjärjestöiltä.

Valmistamme tarkat pihasuunnitelmat sekä alakoululle että yläkoululle lukuvuoden 2004 - 2005 aikana. Kun pihasuunnitelmat ovat valmiit, voidaan aloittaa niiden toteuttaminen. Pihasuunnitelmista vastuun ottivat Ina Kivalo ja Outi Lindholm, jotka valmistavat suunnitelmat yhdessä oppilaiden kanssa.

Yhdessä sovittiin, että ympäristöohjelmaa arvioidaan, päivitetään ja laaditaan tavoitteet seuraavalle lukuvuodelle aina kevätlukukauden lopussa toukokuussa. Kestävään kehitykseen liittyviä näkökulmia huomioidaan opetuksessa ja oppisisällöissä vuosittain, hieman eri painotuksilla. Ympäristöohjelman koordinaattorina toimii Piia Ruutu. Lukuvuoden 2004 - 2005 erityiseksi teemaksi valitsimme kierrätyksen.

LUKUVUOSI 2004 – 2005

1. Koulun tavaroiden ja laitteiden kunto sekä koulun siisteys

- Koulun oppilaat ovat kohdelleet kunnioittavasti koulun tavaroita.
- Pohdimme, että oppilaat ja aikuiset voivat kantaa vielä enemmän vastuuta koulun ja luokkien siisteydestä lukuvuonna 2005 - 2006.
- Järjestäjäsysteemi aloitti toimintansa koulussamme. Järjestäjien käyttämisestä oli hyviä kokemuksia.
- Järjestäjäsysteemissä on vielä kehittämisen varaa, joten sitä jatketaan seuraavana lukuvuonna.
- Lukuvuonna 2005 - 2006 kirjataan koululle järjestäjän ohjeet ja tehtävät.

2. Koulun hankinnat ja säästäminen

- Säästämisessä on onnistuttu, mutta parantamisen varaa on.
- Lukuvuonna 2005 - 2006 kouluun liittyy uusi yksikkö (30) oppilasta, joten kuluttamisessa kannattaa olla tarkkana.
- Mietimme eri mahdollisuuksia säästää hankinnoissa Lukuvuoden 2005 – 2006 erityinen tavoite on säästäminen.
- Lukuvuonna 2005 - 2006 yläkoulun oppilaat valmistavat alakoulun oppilaille opetusmateriaalia, jotta voimme säästää siinä. Esimerkiksi teknisen työn tunneilla tehdään puusta geolautoja sekä puisia numeroita ja kirjaimia.

3. Energian kulutus ja liikkuminen

- Energiankulutusta on tarkkailtu ja liikkumisessa on pyritty säästämään.
- Energiansäästöohjeet valmistettiin opetustauluiksi.
- Pohdimme mahdollisuuksia vähentää energiankulutusta järjestäjäsysteemin avulla lukuvuonna 2005 - 2006.

4. Jätteiden lajittelu ja kierrättäminen

- Lajittelua ja kierrättämistä on kehitetty lukuvuonna 2004 - 2005 todella paljon. Jari Koskinen on koordinoanut lajittelua ja oppilaat ovat osallistuneet kaikkeen päivittäiseen lajitteluun. Oppilaat ovat mm. vieneet yhdessä Jari Koskisen kanssa jätteitä lajittelupisteisiin, koska suoraan koulun läheisyydestä ei niitä löydy.
- Lukuvuonna 2005 - 2006 lisätään koulun sisällä olevia lajittelupisteitä.

5. Koulun piha

- Pihasuunnitelmien valmistaminen on lähtenyt hyvin käyntiin. Suunnittelua jatketaan lukuvuonna 2005 - 2006.
- Auroran koulu on mukana Hesan nuorten ääni” kampanjassa, jonka ansiosta pihasuunnitelmia pystyttiin jo toteuttamaan. Yläkoulu sai pihalle penkit ja alakoulu uuden keinun.
- Alakoulun koulun katoksen pylväät kunnostettiin.
- Pihatalkoot ja siivoaminen järjestettiin säännöllisesti lukuvuonna 2004 - 2005. Lukuvuonna 2005- 2006 jatketaan talkotoimintaa.
- Pihan kunnostamista ja laittamista rajoittaa jonkin verran sairaala-alueella toiminen.

Lukuvuoden 2005 - 2006 erityinen teema on säästäminen. Muut erityiset tavoitteet liittyvät kuhunkin aihepiiriin. Toukokuussa 2006 kokoonnutaan arvioimaan ohjelman toteutumista sekä laatimaan tavoitteita seuraavalle lukuvuodelle. Alakoulun ja koko ohjelman vastaava on Piia Ruutu. Välskärinkadun yksikön ympäristövastaava on Seppo Salminen. Uuden yksikön (Paulankatu) ympäristövastaava on Anna-Kaisa Kolu.

Lopuksi

Olemme ottaneet ympäristöohjelman tekemisen ja noudattamisen osaksi koulumme arkea. Tekemällä suunnitelmaa tiiviisti yhdessä oppilaiden kanssa, saamme oppilaat sitoutumaan suunnitelmaan ja annamme heille mahdollisuuden vaikuttaa omaan ympäristöönsä. Oppilaiden suhtautuminen ympäristöohjelman tekoon on ollut innostunut. Koulumme väki kokee asian tärkeäksi ja mielekkääksi. Ja hienointahan on yhdessä tekeminen.